

TUNTOSARVI

Nro 28 1987

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammainen lehti

Ilmestyy 48 kertaa vuodessa, perjantaisin

Nro 28/1987

13. vuosikerta

JULKAISIJA

Suomen Kuurosokeat ry.

PÄÄTOIMITTAJA

Heli Reinikainen

TOIMITUKSEN OSOITE

Suomen Kuurosokeat ry.

Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki

puh. (90) 77041/213

Yhteinen maailma — yhteinen vastuu	1
Kuurojen Maailmanliiton uusi pääsihteeri	2
Kuurojen Maailmanliitto	4
Kuurosokean henkilön ahdinko	5
Lukijan palsta	11
Syke	13
Ahti Myyrä sai kolme kultaa	14
Ilmoitukset	15
Nimipäiväonnittelut	16

TUNTOSARVI

7.8.1987

Yhteinen maailma — yhteinen vastuu

Terveiset kaikille Kuurojen Maailmanliiton 10. maailmankongressista. Kongressi pidettiin Espoossa 20.-28.7.1987. Sen suojelijana oli tasavallan presidentti Mauno Koivisto.

Kongressi oli kuin pieni maailmanympärimatka. Vieraita oli saapunut yli 70 maasta. Kaukaisimmat osanottajat olivat tulleet Etelä-Afrikasta ja Japanista asti. Yhteensä 2127 osanottajaa tarvitsi 60 tulkkia. Tulkkausta tehtiä 27 viittomakielelle. Kaikilla mailla ei ollut mahdollisuutta lähettää omaa tulkkia kongressiin. Siksi paikalla oli myös seitsemän kansainvälisen viittomakielen taitajaa.

Suomen Kuurosokeat olivat osana suurta kohtaamista. Olimme saaneet hyvän paikan esitteitämme ja julisteitamme varten Kirkon Diakoniakeskuksen tiloissa.

Keskeltä ihmisvilinää löysi Englannin uutistoimisto BBC Pirkko Virtasen. BBC:n toimittaja haastatteli Pirkkoa radio-ohjelmaa varten.

Lisäksi Kalifornian yliopisto Amerikasta pyysi meitä ottamaan yhteyttä.

«Yhteinen maailma — yhteinen vastuu» oli kongressin tunnuslause. Lauseeseen viittasi sosiaali- ja terveysministeri Tarja Halonen avatessaan tilaisuuden. Hän sanoi: «Toivon, että tämä kongressi näyttäisi koko maailmalle, miten yhteinen vastuu vie asioita eteenpäin.»

Yhteisvoimin asiat etenevät parhaiten

Oma yhdistyksemmekin on jo voinut huomata yhteisen ponnistelun hyödyn. Olemme saaneet paljon aikaan, mutta paljon on vielä tekemättä.

Kesän jälkeen olemme virkeitä toimintaan.

Hyvää menestystä yhteiselle työllemme kuurosokean elämän parantamiseksi!

Heli Reinikainen

Liisa Kauppinen on Kuurojen Maailmanliiton uusi pääsihteeri

Kuurojen Maailmanliitto valitsi liiton uudeksi pääsihteeriksi Liisa Kauppisen. Päätös oli yksimielinen.

Liisa Kauppinen on syntynyt 12.5.1939. Suomen Kuurojen Liiton toiminnanjohtajana hän on ollut vuoden 1976 alusta lähtien.

Kuurojen Maailmanliiton työ on hänelle ennestään tuttua. Jo vuosia hän on ollut yksi Maailmanliiton varapuheenjohtajista. Varapuheenjohtajia on liitossa yhteensä neljä.

Liisa Kauppisen mukana muuttaa Maailmanliiton sihteeristö Roomasta (= Italian pääkaupunki) Espooseen, Suomeen. Rahahuolet tulevat mukana. Toiminta Suomessa pitäisi saada hyvään alkuun. Siihen tarvitaan noin 200.000 markkaa rahaa vielä tänä vuonna.

Mikä on uudelle pääsihteerille tärkeää?

«Erittäin tärkeää on se, että voin nyt olla kaikille kuuroille aktiivisen (= toimelias, virkeä, oma-aloitteinen) ihmisen esimerkkinä. Kuurojen on itse toimittava omien etujensa ajajina.»

Ennen Liisa Kauppista oli Maailmanliiton pääsihteerinä italialainen Cesare Magarotto. Magarotto on yksi Kuurojen Maailmanliiton perustajista.

Cesare Magarotto täytti 70 vuotta heinäkuussa. Korkeasta iästään huolimatta hän oli mukana kongressissa. Ryhdikäs ja harmaahiuksinen herrasmies on koulutukseltaan kauppatieteiden tohtori ja oikeustieteen professori. Hänen erikoisalojaan ovat valtiotiede ja kuurojen koulutus.

Kuurojen Maailmanliitto

Kuurojen Päivää vietetään syyskuun viimeisenä sunnuntaina kaikkialla maailmassa. Päivä on yksi näkyvä merkki Kuurojen Maailmanliiton toiminnasta.

Kuurojen Maailmanliitto perustettiin vuonna 1951. Aikaa siitä on jo 36 vuotta. Näinä vuosina liitto on solminut paljon kansainvälisiä suhteita.

Maailmanliitto ajaa kaikkien maailman kuurojen etuja. Se toimii myös kuntoutuksen alalla, koska yhteiskunnalliset palvelut ovat monessa maassa hyvin puutteelliset. Liiton apu on ainoa apu monelle kehitysmään kuuroille.

Tulevaisuudessa Maailmanliitto toivoo läheisempää yhteistyötä Maailman terveysjärjestön (= WHO) ja Unescon kanssa.

Toiminnan painopiste siirtyy kehitysmaihin. Maailmassa on noin 70 miljoonaa kuulovammaista. Useimmat heistä asuvat kehitysmaissa Aasiassa ja Afrikassa.

Kuurojen Maailmanliiton toiminnan pohjana ovat YK:n sopimuskirja, ihmisoikeuksien julistus ja YK:n erityisjärjestöjen periaatteet ja tavoitteet.

Maailmanliitto järjestää maailmankongressin joka neljäs vuosi. Kongressi pohtii kuurouteen liittyviä kysymyksiä eri toimikunnissa (= komissioissa).

Komissioita on kuusi:

- Lääketieteellinen komissio
- Psykologis-Pedagoginen komissio

- Sosiaalis-ammattillisen kuntoutuksen komissio
- Kommunikaatiokomissio
- Kulttuurikomissio
- Hengellinen komissio

Välivuosina Maailmanliitto järjestää pienempiä kansainvälisiä kokouksia eri puolilla maailmaa.

Suomi liittyi Kuurojen Maailmanliiton jäseneksi vuonna 1955 samaan aikaan muiden Pohjoismaiden kanssa.

- Maailmanliiton presidentti: Yerker Andersson, Yhdysvallat
- Pääsihteeri: Liisa Kauppinen, Suomi
- Varapresidentit: Vassil Panev, Bulgaria
Lars Åke Wikström, Ruotsi
Valery Korablinov, Neuvostoliitto

Oheinen esitelmä on lyhennys Derek Burtonin luennoista Kuurojen Maailmanliiton kongressissa heinäkuussa Espoossa.

Kuurosokean henkilön ahdinko

Näytän teille videofilmin. Filmi on otettu kuurosokeiden kokouksessa Englannissa. Se on teknisesti heik-

ko, mutta se kertoo totuuden. Filmi paljastaa sen, että monet kuurosokeat ovat yhä oman onnensa nojassa (=laiminlyötyjä). Heidän inhimilliset oikeutensa kielletään. Me kaikki olemme yksilöitä ja yksilöinä erilaisia. Jotkut meistä ovat kuulevia, toiset kuuroja ja kuurosokeita. Mutta kuurosokealla on kaksi olennaista lisävaikeutta:

1. lisääntynyt yksinäisyys
2. vähentynyt itsenäisyys

Nämä vaikeudet johtuvat hänen kuuroudestaan ja sokeudestaan.

Filmi kertoo kuurosokean eristyneisyydestä. Hän itse sanoisi olevansa yksinäinen. Mutta mitä on tämä yksinäisyys? Mitä ymmärrämme sillä sanalla?

Oma määritelmäni on yksinkertainen. Tunnetta yksinäisyyttä, kun meillä ei ole mahdollisuutta jakaa ajatuksia ja tunteita toisten ihmisten kanssa.

Vuorovaikutus ja kommunikointi ovat ne keinot, joilla ajatuksia ja tunteita voi vaihtaa. Valitettavasti Englannissa ja monessa muussa maassa ei näkeville ja näkevillä kuuroilla ole halua kohdata kuurosokeaa.

Näkevien ja näkevien kuurojen kommunikaatio paranevat jatkuvasti. Samaa ei voi sanoa kuurosokeiden tilanteesta. Liian harvat tuntuvat välittävän. Kuurojen Kuninkaallinen Kansallinen Instituutti on tehnyt pienen aloitteen asian hyväksi. Se on suunnitellut koulutusohjelmia kuurosokeiden auttajille. Koulutusohjelmia on sekä kuuleville että kuuroille. Silti meillä on vielä pitkä matka edessämme. Kestää kauan, ennenkuin koulutus kattaa koko Englannin.

Tiedän, että Skandinaviassa on tehty erinomaista työtä useiden vuosien ajan kuurosokeiden hyväksi. Skandinaviassa ihmisiä opetetaan kommunikoimaan heidän kanssaan. Mutta koko maailmassa tällainen toiminta on surullisen vähäistä.

Vieläkään kuurosokeat eivät voi tulla kansainvälisiin kongresseihin kuten tämä. Heillä ei ole mahdollisuutta kommunikoida suoraan toisen maan kuurosokean kanssa. Yhteinen englanninkieli tai espanjankieli ei auta, jos he käyttävät erilaisia sormiaakkosia.

Kahdessa aikaisemmassa maailmankongressissa Washingtonissa ja Palermossa olen esittänyt tutkimuksia ja tehnyt vetoamuksia Kuurojen Maailmanliitolle. Olen yrittänyt saada Maailmanliiton kiinnostumaan enemmän kuurosokeista ja tekemään työtä heidän puolestaan. Molemmat kongressit lupasivat ryhtyä toimenpiteisiin. Mutta mitään ei ole tapahtunut.

Eri maiden kuurosokeat voivat ymmärtää toisiaan. He voivat kokoontua yhteen hyödyllisellä ja rikastuttavalla tavalla. Esimerkkinä mainitsen yhteistyön Amerikan Kuurosokeiden Yhdistyksen kanssa. Kaksi englantilaista kuurosokeiden ryhmää osallistui Amerikan Kuurosokeiden kongressiin.

Ennen vierailua englantilaiset opettelivat amerikkalaisten käyttämät yhden käden sormiaakkoset. Amerikkalaiset puolestaan opettelivat englantilaiset kahden käden aakkoset. Kun he lopulta kohtasivat, he kommunikoivat tehokkaasti, mielenkiintoisesti ja hedelemällisesti. Englantilaiset kuurosokeat rohkaistuivat kokemuksesta. Tänä vuonna he järjestävät oman

kansallisen kokouksensa amerikkalaisten esimerkin mukaisesti.

Pieni ponnistus tuotti hyvän tuloksen. Miksi siis Kuurojen Maailmanliitto ei voi tehdä samaa suuremmassa ja laajemmassa mittakaavassa.

Kaikki kuurosokeat eivät voi osallistua kansainvälisiin kongresseihin. Joillakin on hyvin vähäiset kommunikointitaidot jopa oman perheensä parissa. Jos toinen vamma ilmenee vanhemmalla iällä, on vaikeaa oppia uusia kommunikointitaitoja.

Useimmat kuurosokeat ovat älykkyydeltään normaaleja ja persoonallisuudeltaan terveitä henkilöitä, vaikka kommunikointikeinot ovatkin vähentyneet. He tarvitsevat älyllistä ja tunneperäistä vuorovaikutusta. Kielellinen heikkous ei ole esteenä. Huomio on kiinnitettävä kokemuksiin. Yhteinen sosiaalinen toiminta antaa älyllistä virkistystä sekä lämpimiä ja tyydyttäviä tunteiden vaihtoa.

Elämänsä helpottamiseksi kuurosokeat tarvitsevat teknisiä apuvälineitä. Jälleen on kysyttävä, missä ovat ne yliopistot, järjestöt ja hallitukset, jotka ottavat tehtäväkseen kuurosokeiden apuvälineiden kehittämisen? Aivan liian usein työ jätetään varattomille (= köyhille) yksityisille henkilöille tai organisaatioille. Niillä ei ole rahaa tutkimustyöhön.

Apuvälineiden tarve kasvaa, kun itsenäisyys vähenee. Kone on kylmä sana. Mutta kone voi vähentää riippuvuutta toisten ihmisten avusta. Siksi koneita tarvitaan. On jo olemassa laitteita, jotka helpottavat kuurosokeiden toimintaa toistensa kanssa ja laitteita, jot-

ka ovat avuksi kotona. Vähemmän on apuvälineitä sosiaalisen vuorovaikutuksen helpottamiseksi. Englannissa on kyllä kehitetty Hasicom-niminen koje. Se toimii puhelinverkon välityksellä. Hasicom on kuitenkin kallis. Siksi sen omistaa vain harvat.

Tarvitsemme enemmän keksintöjä. Tarvitsemme laitteen, jonka avulla:

- kuurosokea pystyy tunnistamaan (= tuntemaan) kokouksessa läsnä olevat henkilöt
- voi itse mennä sen henkilön luokse, jonka kanssa haluaa keskustella
- laitteen avulla kuurosokea voi myös päättää keskustelun itse ja palata takaisin paikalleen.

Tällä hetkellä kuurosokeat ovat riippuvaisia toisista ihmisistä. Toinen ihminen kertoo hänelle, kuka on huoneessa, vie hänet tämän luokse ja jälleen pois. Kuka tutkii kuurosokean sosiaalisia tarpeita? Kuka haluaa kehittää tällaisia apuvälineitä? Mitä Kuurojen Maailmanliitto on tehnyt asian hyväksi?

Entä millainen on kuurosokean tulkkitilanne? Täällä kongressissa on keskusteltu paljon tulkkausnäkeville kuuroille. Tulkkausta on tahdottu parantaa. Entä kuurosokeat? Tiedän, että Skandinaviassa Amerikassa on tehty paljon asian hyväksi. Mut useimmissa maailman maissa ei ole tehty juuri mitään. Luullaan, että kuurosokean tulkille riittää kansainlisten aakkoskirjainten osaaminen. Se on kuitenkin hyvin kaukana totuudesta. Näkevän kuuron tulkin kanssa osattava kieli sujuvasti. Paljon tärkeämpää se on kuurosokean tulkille. Useimmat puhujat sanovat no

140-160 sanaa minuutissa. Nopeinkin kuurosokean tulkkaus on 60-80 sanaa minuutissa.

Luulemmeko, että voimme ratkaista tilanteen vain unohtamalla puuttuvat sanat? Me todella tarvitsemme hyviä koulutusohjelmia auttaaksemme kuurosokeiden tulkkeja tekemään työnsä hyvin. Hyvään tulkintaan kuuluvat sekä sormiaakkoset että ajatusten kääntäminen oikein. Hyvää tulkkitutusta on varmaan ollutkin ammatissa oleville työntekijöille. Mutta vielä on koulutettava vapaaehtoisia työntekijöitä paikallisella tasolla. Kuurojen Kuninkaallinen Kansallinen Instituutti suunnittelee parhaillaan vapaaehtoisten tulkkien koulutusta Englannissa. Mutta kestää vielä kauan ennekuin kursseja voi pitää koko maassa.

Olen koettanut lyhyesti osoittaa teille, kuinka vähän me välitämme kuurosokean henkilön tarpeista ja oikeuksista. Heidä on vähän ja heidän kaksoisvammansa vaikeuttaa suuresti heidän toimintaansa painostusryhmänä. Siksi heidät jatkuvasti unohdetaan sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla. Videofilmillä näitte saman unohtamisen paikallisella tasolla.

Lopuksi vetoan teihin. Kun taistelemme näkeville kuuroille parempia mahdollisuuksia ja lisääntyvää tasa-arvoa, emme saa unohtaa vastuutamme kuurosokeista. He kärsivät kaikista kuurouden haitoista lisättynä vielä sokeuden taakalla.

Kuurojen Maailmanliittoon tarvitsemme ihmisiä, jotka työskentelevät kuurosokeiden puolesta kansainvälisellä tasolla. Teemmehän työtä näkevien kuuro-

jenkin puolesta. Ilman teidän mielenkiintoanne, hyvät naiset ja herrat, ilman teidän vastuutanne ja toimittanne kuurosokeat on tuomittu oikeuksiensa kynmenkertaiseen kieltämiseen. Näitä samoja oikeuksia olemme halunneet näkeville kuuroille. Olen varma, että tämä tosiasia ei voi jättää teitä välinpitämättömiksi. Kiitos.

Lukijan palsta

Siltä vaan...

Miehet osaavat joskus olla aika ärsyttäviä. Varsinkin kun haluavat olla ehdottomasti parempia jossakin asassa.

Minulla ei ole mitään erityistarvetta todistaa heil paremmuuttani, mutta hyväksyisivät edes mukisemasta tasavertaiseksi.

Otetaan esimerkiksi muutamia kesäisiä lajeja, joi meidän miesporukka mökillä harrastaa, kuten tikkaittoa ja tarkkuusammuntaa ilmakiväärillä.

Niin... nehan ovat kuulemma miesten lajeja. Hyvä lä tahdolla voidaan ottaa yksi nainenkin mukaan porukkaan että sopu säilyy. Hymähtelyä ja vitsejä kuitenkin riittää tyyliin, että yritä osua edes suojataluun... aidan takana ovat vasikat laitumella jne. Ehermostu, kaverithan tietävät, että nyt ampuu KUIROSOKEA.

Mutta voi hurja, kun tämä kuurosokea pamauttaa-kin piirua vaille napakymppin jättäen koko miesporukan toiseksi. Silloin melkein toivoisin heidän peräänsä ison ampiaislauman, kun tulostani naureskellaan tuuriksi ja vahingonlaukaukseksi. Totuudenmukaisesti ehkä vähän niinkin, mutta jatkossakin olen reippaasti pysynyt porukan mukana niin, ettei naureskeleluun ole enää mitään aihetta.

Tikanheittoporukkaan pääsin myös vakavasti mukaan vasta päihitettyäni kerran ja toisenkin miehet. Leuanvetoa ja jarrutusta riittää lähes joka asiassa mitä uskallan yrittää, mutta sitä yrittämistähän ei ole kielletty.

Ongelmana vaan on nyt, kuinka todistaa heille kaiken tämän jälkeen olevani yhä 100 %:n kuulonäkövammainen... se ei suomeksi tahdo mennä miesten päähän.

Jäljellä oleva viiden asteen putkinäkö kuullosta maallikosta hyvin pieneltä, melkein olemattomalta, mutta sekin vähä on silti olemassa — yllättävällä tavalla.

Hyviä tuloksia reilusti ja ennakkoluulottomasti muillekin toivoo:

Seija Troyano

Tampereen aluesihteerin Marjatta Puromäki meni naimisiin 4.7.1987. Hänen uusi nimensä on Marjatta Korhonen. Syke-palsta sykkii hänelle lämpimät onnitellunäin jälkikäteen.

Syke-palsta

Akselin ja Elinan häävalssi

Kevät ja kesä ovat rakkauden ja avioliiton aikaa. Haluankin omistaa «Akselin ja Elinan häävalssin» sanan avioliitossa oleville, avioliittoon aikoville ja etenkin Marjatta Puromäelle.

«Kauan katsoin
sinua syvälle silmiin,
kauan katsoin,
katsoin ja ajattelin.
Kenties kerran
vihille käydä saamme,
kenties kerran
olet rinnallain.
Kenties kerran
vihille käydä saamme,
kenties kerran
olet rinnallain.

Kauan katsoin
sinua syvälle silmiin,
kauan katsoin,
katsoin ja ajattelin.
Puutteen murheen

yhteisen riemun jaamme,
kunnes pois häivymme
unholaan.

Puutteen murheen
yhteisen riemun jaamme,
kunnes pois häivymme
unholaan.»

Ahti Myyrä sai kolme kultaa näkövammaisten SM-kilpailussa

Kouvolassa pidettiin 1.-2. elokuuta SM (= Suomen mestaruus)-kilpailut. Ahti Myyrä kunnostautui niissä loistavasti. Hän voitti ensimmäisen palkinnon viisiottelussa, juoksussa ja pituushypyssä.

Viisiotteluun kuuluvat 60 metrin ja 400 metrin juoksu, pituus, kuulan työntö ja korkeushyppy.

Onneksi olkoon, Ahti, erinomaisesta suorituksesta!

Ilmoitukset

Herätys! Täältä tulee haaste!

Kuurosokeiden kerhokauden avajaisiksi Kuopion kerho haastaa Joensuun kerhon ja Helsingin kerhon (päämaja)

Lohenongintakilpailuun 5.9.1987

Kilpailu on joukkuekilpailu.

Palkinto on kiertopalkinto!

Kilpailun päätteeksi lohilounas ja ylellisen mukava yhdessäolo Joroisissa. Myös saunomista.

Koko päivän hinta ruokailuineen 95 mk (lapset 5 mk), jos olet ilmoittautunut ja maksanut 20.8. mennessä. Hinta 20.8. jälkeen 105 mk (lapset 60 mk).

Tarkempi ohjelma kerhojen ohjaajilla ja aluesihteereillä.

Ilmoittaudu alueesi kerhonohjaajalle.

Aluesihteeri Marjatta Korhonen on seuraavan kerran tavattavissa 17.8. toimistossaan Tampereella. Osoite: Kuninkaankatu 8 A, puh. 147 693.

Helsingin kuurosokeiden kerho kokoontuu kesätauon jälkeen 26.8. kello 18.00-21.00. Osoite: Näkövammaisten Keskusliitto, shakkihuone, 1. kerros, Mäkelänkatu 50.

Tervetuloa!

Pohjois-Karjalan kuurosokeat huomio!

Nyttiviikonloppu 14.-16.8. (= jokainen ottaa syötävät itse mukaan) Piskosen Pentin huvilalla Pielisen Luan-saarella.

Ilmoittautuminen viimeistään 7.8. mennessä Olavi Hartikaiselle, puh. 971/111 756, 973/27 773 tai Pentille, puh. 973/825 981.

Ilmoittautuneille lähetetään ajo-ohje huvilalle.

Helsingin kuurosokeiden kerho tekee retken Tampereen palvelutaloon lauantaina 19.9.87.

Tilausbussin aikataulu ilmoitetaan myöhemmin. Retkeä selvitetään vielä kerhossa.

Ilmoittautumiset: Suomen Kuurosokeat ry:n toimistoon Dagi Ahvenaiselle, puh. 7704 353 tai tekstipuh. 7704 355 tai Päivi Saaristolle, puh. 491 828.

Nimipäiväonnittelut

Nimipäiväänsä juhlivat ensi viikolla:

Lauri, Lassi, Susanna, Sanna, Klaara, Keimo, Onerva, Marjatta, Marja.

Mansikanmakuista nimipäivää Teille jokaiselle!